

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL III

„Gazeta” ieșe în fiecare zi
 Abonamente pentru Austrii-Ungaria
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Pentru România și străinătate
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 franci, pe trei luni
 10 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la dd. colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov:
 la administrațiune, piața mare
 Nr. 22, etajul I.: pe un an
 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
 luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
 casă: Pe un an 12 fl., pe
 șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Un exemplar 5 cr. v. a. sau
 15 bani.
 Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte.

Nr. 86.

Brașov, Luni, Marți 18 (30) Aprilie

1889.

Brașov, 17 Aprilie v.

A trecut o lună, de când am publicat famosa poruncă a fișpanului Banffy din Bistrița privitoare la maghiarisarea instrucțiunii în școlile populare române, susținute din fondurile școlare năședene. Porunca însăși, îndreptată către comitetul administrativ al fundațiilor școlare din Năsăud, poartă data de 11 Februarie n. 1889. Prin urmare sunt la mijloc două luni și jumătate, de când acest ucaș fișpanesc a vădit lumina zilei și încă n'avem nici cea mai mică știre, că ore făcut au vr'un pasu seriosu Năsăudenii, spre a se apăra în contra ilegalei și despotice proceduri a numitului fișpan într'o cestiune atât de vitală, cum este cestiunea instrucțiunii populare.

Scimă ce pretinde Banffy. El vrea ca limba maghiară să se propună în legătură cu toate obiectele de învățământ. Copii să învețe versuri și cântece unguresci și să fiă crescuți în spiritul maghiar. Despre originea Românilor și trecutul lor să nu li se comunice nimic, cu atât mai mult însă să li se spună, că „numai o națiune există și această este cea maghiară.”

Ei bine, Banffy pretinde, și a dat destule dovezi, că în privința aceasta nu se genază de loc. Dér vorba e că cu ce drept pretinde?

O corespondență din Năsăud, ce o publică „Sieb. d. Tageblatt” din Sibiu în numărul său de Sâmbătă constată, că amintita poruncă a produs în Năsăud mare consternare și durere, căci așa ceva nu s'a mai pomenit nici în comitatul Bistrița-Năsăud, unde volnicile și ilegalitățile sunt la ordinea zilei.

Mai departe constată numita corespondență, că ordinul lui

Banffy este ilegal, căci la asemenea dispozițiuni nu-l îndreptățește nici articolul de lege 38 din 1868, nici art. de lege 18 din 1879, nici chiar ordonanța ministerială dela 20 Iunie 1879, nr. 17,284, care nu consună cu legea. „Banffy este comisar reg. peste fondurile grănițeresci, de când însă este el comisar și peste organizațiunea școlară?... Și ore legile statului asupra școlilor populare pot fi delaturate în favoarea lui Banffy, chiar primind acest oră ce imputernicire din partea guvernului?... Și școlile fundamentale năședene stau sub scutul autonomiei bisericesci...”

Tote acestea sunt adevărate, și adevărat este, că porunca din vorbă a lui Banffy poate produce mult rău poporului, care este împiedecat în dezvoltarea sa firească.

Dér ore este de ajuns a se face constatările de mai sus? Nu se gândesc Năsăudenii și la datoria sfântă ce-o au de a apăra cauza școlară atât de amenințată, luându măsurile de lipsă spre a pune stavilă volniciei și ilegalităților?

Am dori să aflăm ce cugetă frații noștri năședeni în această privință, căci noi scim, că tote în lume trebuie să aibă o margine, chiar și despotismul lui Banffy.

DIN AFARĂ

Turburări în Rusia.

„Gazeta Crucii” din Berlin, află din Varșovia, că disordine grave au izbucnit în districtul Lublin. Țeranii revoltați ar fi fost tratați cu cea din urmă asprime; 100 dintr'ensii ar fi fost împușcați pe câmp, ér 21 ar fi fost trimiși în fața unei comisii marțiale.

Procesul în contra lui Boulanger.

În Paris circula știrea, că guver-

nul se pregătesce a face să se aresteze individii, cari duc la Bruxelles și la Londra scrisori adresate generalului Boulanger. Guvernul pentru a justifica această măsură, s'ar sprijini pe articolul legii care dă administrației poștelor monopolul transportului scrisorilor și al depeșilor. Comisiunea înaltei curți a ascultat pe d-l Portalis, directorul lui „XIX-e Siècle”, care fu interogată asupra provenienței scrisorii adresate de generalul Boulanger cu câteva zile înainte de 27 Februarie unor oficeri din armata teritorială, scrisore ală cărei fac-simile l'a reproduș „XIX Siècle” asupra evenimentelor nopții duse „nopte istorică” și în sfârșit asupra provenienței fondurilor puse la dispoziția generalului. D-l Portalis a răspuns, că n'are nimic de adăugat la ceea ce înserase în diarul său.

Din Londra se telegrafiază, că generalul Boulanger a primit un mare număr de scrisori din Franța, din Belgia și din Anglita.

D-l Merlin, președintele Inaltei curți, a remis d-lui Clement, comisar al delegațiilor judiciare, alte 11 mandate de perchiștiuni.

Complot în contra Țarului.

Poliția din Petersburg a descoperit un complot în contra Țarului. Complotiștii voiau să ucidă pe Țarul în ziua de Pașci prin mijlocul unor bombe otrăvite. Cumpărările bănuite făcute la câțiva farmaciști au atras atențiunea poliției și au provocat descoperirea complotului.

Sporirea artileriei rusești.

„Gazeta Coloniei” se crede în pozițiunea de a anunța o sporire simțitoare a artileriei rusești la granița pentru 1 Aprilie.

Marile puteri și Esposiția din Paris.

„Fremdenblat” din Viena află, că arhiducele Louis Victor, fratele împăratului și care călătorește incognito sub numele de comite de Klesheim, se află la Paris dela 24 Aprilie. Acestă fôia dăce, că toți reprezentanții marilor pu-

teri vor fi deodată absenți din Paris în epoca solemnităților la cari va da loc, negreșit, deschiderea Esposiției, și că ambasadorul Rusiei va face ca colegii săi și va merge la Cannes.

Situațiunea în Austria.

„Standard” află din Berlin, că în cercurile politice din acest oraș se consideră situațiunea Austriei ca gravă din cauza agitațiunii antisemite, decât nu se vor lua imediat măsuri pentru o represiune energetică. Se pare că asemenea scrieri sunt împrăștiate de Jidovii dela Alianța israelită.

Rusia și fortificațiile României.

„Times” pretinde, că în cercurile din Viena se acuză Rusia, că și dă toate silințele pentru a împedea executarea lucrărilor de apărare în România. Vorba e, că toate planurile Rusiei vor cădea în baltă.

Sbuciumări rusești.

„Grajdanine” protesteză în contra insuficienței unei simple retrageri a măsurilor de exploatare edictate de cabinetul Carp-Rosetti în contra negustorilor ambulanți ruși. Ar fi oportun, dăce acest diaru, ca guvernul român să acorde pe lângă asta Rusiei o satisfacție și scuse, cu prilejul acestui incident, care a fost o insultă pentru această putere.

„Svjat”, organ slavofil, blamază cu asprime pe „Grajdanine” din cauza ineptiei atacurilor sale la adresa d-lui Hitrovo, pe care ultimele evenimente ce s'au produs în România, trebuie din potrivă să-l pună în favoare pe lângă opiniunea publică rusescă. Acest diaru blamază de asemenea pe „Grajdanine”, pentru că reclamă execuțiunea de către România a decisiunilor conferinței dela Londra, din 1883, în privința navigațiunii pe Dunăre. Într'adevăr, dăce organul slavofil citat, regulamentul, care a fost elaborat la această epocă constituie o infracțiune la recunoșterea independenței României; el e de altmintearea favorabil Austriei, ér nu Rusiei, ale cărei interese comerciale pot

FOILETONUL „GAZ. TRANS”

Economia politică.

Este o știință tânără, abia de un secol și jumătate, pe care învățații nu o numesc totu un felu, fiindcă nu s'au putut încă uni în privința numelui ei. Sunt unii, cari o numesc „economii socială”, alții „economii națională” și alții „economii politică.” Nici una dintre aceste numiri nu corăspunde realității; mai înteu fiindcă se confundă știința ca subiect cu obiectul ei; al doilea fiindcă cea dintău dintre numirile amintite cuprinde în sine prea mult, ér cele din urmă prea puțin.

Economii a existat de când există omul, se înțelege ca om, asemenea a existat economii socială, națională și politică de când există societate, națiune și state. Aceste economii au existat și există ca unu ce de sine și pentru sine, înainte și după nascerea științei despre ele. Știința nu e în drept ca să le răpescă numele și să li însușescă sieși fără vre-un adaus explicat, căci făcând acestă, știința în loc să facă lucrare, după cum îi e chemarea, face

confusiă. Se confundă subiectul cu obiectul, de unde urmază, că obiectul se perde din vedere și știința rămânând fără el își cautăși și construiesc altul, după cum îi succede, pe care apoi îl cercetează și-l analizează după regulile ei și forțeză un sistem mai mult sau mai puțin necomplet, mai mult sau mai puțin greșit.

Deci pentru a nu căde în o asemenea eroré e de lipsă a se deosebi bine știința economică ca subiect, de economii, fiă socială, națională ori politică, ca obiect, căci una este știința despre acestea și alta sunt ele.

Având în vedere necesitatea de a se face deosebirea amintită, nu putem admite, că în loc de „știința economiei politice” s'ar pute dăce scurt „economii politică”, ci decât e vorba să ne folosim de o numire mai scurtă, mai comodă, trebuie să alegem așa o numire, care să corăspundă conceptului, care se nu confunde unu lucru cu altul. Unii economiști franceși au adoptat numirea „l'Economique”. Așa d. e. Garnier, după ce arată diferitele numiri ce se dau acestei științe, dăce: „nuus avons proposé d'appeller plus simplement „l'Economi-

que” Așa o numire au adoptat și unii economiști germani. Roscher d. e. a luat numirea „Nationaloekonomik”.

După aceste modele în limba română știința economiei naționale sau știința economiei politice s'ar pute numi scurt „economica națională” sau „economica politică” sub care amăv să înțelegem știința ce are de obiect, sau se ocupă cu economia națională, ori cu economia politică. Așa amăv obiectul înaintea ochilor concentrat într'o idee, care ni-ar înlesni mult cercetarea și orientarea.

Cartea: „Elemente de Economia Politică, de P. S. Aurelian, membru al Academiei române și al societății de Economia politică din Paris, apărută acum în București, editura librăriei Socecu & Comp. începe astfel:

„Obiectul economiei politice este cercetarea și cunoșterea legilor privitoare la producțiunea, repartiziunea, circulațiunea și consumațiunea avuțiilor.”

Acestă determinare are între altele două scăderi mai momentose: una fiindcă este o determinare prin nedeterminate;

¹⁾ Garnier premieres notions de Economie politique p. 2.

a doua fiindcă nu e completă după cuprins. Conceptele: economii, economii politică, producțiune etc. sunt pentru începător lucruri necunoscute, nedeterminate. Cu acestea necunoscute determină autorul obiectul economiei politice într'o carte destinată pentru începători. Acestă scădere ce se găsește în mai multe cărți de economii politică, mai ales franceze și engleze, îngreuează mult orientarea în labirintul complicatului organism economic social, pe care organism știința e datoré nu numai a-l cerceta și face cunoscut, ci e datoré și a-l disciplina, adică a căuta ca să-l abată din direcțiuni greșite și să-l îndrepte spre ideale câștigate din observările și cercetările făcute în mod rațional asupra mersului și asupra dezvoltării economice a poporului. În chipul acesta A. Smith și cu școlă sa a pus mersul economic pe calea industriei mari, — ér Carey și F. List la rândul lor l'a pus pe calea protecționismului. În determinarea ce-o face d-l Aurelian obiectului economiei politice e vorba numai de cercetare și cunoșcere, de aceea dăcem, că nu e completă după cuprins.

fi fără intervenirea vre unei inspecții internaționale pe deplin garantate de către singurele autorități române, mulțămite relațiilor amicale ce există cu ministerul Catargiu-Lahovari. Stăruind asupra punerii în execuție a decisiunilor conferinței dela Londra, dize „Svjet“, diplomația rusă n'ar putea decât să vateze cabinetului actual, care e amic al Rusiei, pentru-că l'ar pune în trista alternativă de a respinge exigențele Rusiei, sau de a ridica în contra lui opiniunea publică din România. Numai ignoranța și nesocotința pot să inspire sfaturile lui „Grajdanine“.

Se vede că Rusia n'a învățat nimic din pășaniile din Bulgaria, ci continuă și față cu România acea politică, care i-a înstrăinat pe Bulgari.

Conflictul turco-italian.

Incidentul dela Preveza pare că se potolește din nou. Cel puțin d. Crispi, după-ace a făcut s'gomotă cât-va timp și a declarat formal, că pretinde ca guvernatorul Ianinei să înapoieze viza consulului îndată, er nu după Ramazan, dizecând că e mai bine atunci să se amâne viza la calendele grecesci, sfârși prin a primi ca acest demers să se facă îndată după sărbătorile Ramazanului; der ceru în același timp să fie bine constatată că această formalitate a vizei nu e cu puțință înainte de epoca indicată. Cestiunea va dormi deci până în luna Iunie.

SCRILE PILEI.

Sinódele eparchiale. Eri în 16/28 Aprilie, Dumineca Tomei, s'au întrunit sinódele eparchiale în toate trei diecesele gr. or., la Sibiu, Caransebeș și Arad.

Faptă nobilă. Ni se scrie din Ghimeșu-Făgetu: In 12 Februarie a. c. a repausat în Ghimeșu Maria Popoviciu nasc. Ciobotariu, veduva fostului cautor al Topliției Române Dumitru Popoviciu, carea veddend periculul și multele neajunsuri cu cari are a se lupta școala și biserica noastră, la consiliul meritatului și încărunitului preot Gavrilu Ciobotariu, fratele repausatei, a testat biserice și școalei noastre gr. cat. rom. suma de 200 fl. v. a., din ale cărei interese sunt a se solvi în fiecare an servirea a 3 S-te Liturgii, er restul a se întrebuința pentru procurarea de cărți școlastice și împărțirea lor între scolarii șracl. Numita sumă e depusă spre fructificare la „Mureșiana“ în Reghinul săsesc. Dea Cerul ca, cunoscend și țărănimea noastră nobilul scop al școalei, diaristica română să înregistreze

cât mai desu asemenea fapte nobile purcese din inimă curată românească pentru luminarea neamului său. Copii, rugați-vă pentru eternul repaus al binefăcătoarei vóstre!! Ioan Marcu, docente gr. cat. rom.

Sinucidere. Totu de acolo ni-se comunică: Jendarmul din Ghimeșu Imre Iozsef primind ordinu de permutare, în urma căruia în ziua S-telor Pasci a trebuit să plece la Ciucă-Sereda, și fiind că ordinul l'a primit numai în Sâmbăta mare seara, ajungend în C. Szépviz s'a împușcat. La plecare adencu mahnit a dîsu: „tota lumea ađi are ziua de Pasci, er eu trebuie să plec.“

Antichități romane. Din Foth, care se află către Budapesta, se comunică scirea, că într'unu loc ascuns al unei grădini de acolo s'a găsit un altar al ștei romane Mithra, care merită atențiune nu numai ca antichitate, ci și ca datu istoricu cu privire la istoria vechi Panonii. Din inscripțiunea aflată pe acestu altar reese lămurit, că el a fost ridicat de Septimiu Severu, care după cum spune istoria, în urma răboiului civilu ivit după uciderea împăratului Pertinax prin pretorianii săi (a. 197 d. Chr.), din Panonia a ajuns pe tronul împărătescu al Romei, domnind 18 an.

Oprirea loteriei mici. Ministrul de finanțe Weckerle cu ocaziunea vorbirei ce a ținut-o la Baia mare și-a exprimat convingerea, că din punctul de vedere politicu-moralu ar fi de dorit, că se pună capăt loteriei mici, care este, după cum dize ministrul, „o contribuție a nebunilor.“

Taxe executorilor judecătorești. De repetite ori s'a întemplat, că judecătorii au fixat pe s'ema executorilor alte taxe, ori taxe mai mari de cum sunt cele fixate prin articuli de lege din 1875 și prin articolul LI din 1871; împrejurarea acesta a făcut ca Tabla reg., care reprezintă în asemni cestiuni forul judecătorescu de ultima instanță, să stabilească, la cererea ministerului de justiție, următoarele principii: 1) Executorul judecătorescu nu i-se cuvini alte taxe și alte spese afară de cele fixate în articoli de lege sus amintiți. 2) In casu când este a se face asupra mai multor persoane o singură execuțiune, executorului i-se cuvine numai o singură taxă de execuțiune. 3) Decă executorul judecătorescu totu în aceeași ște îndeplinește una ori mai multe ese-

cuțiuni în unul ori mai multe locuri, deși execuțiunea se basază pe o singură sentință, executorului i-se cuvini înșe atâtea taxe, câte execuțiuni a făcutu. 4) In casul, când anunțul de licitațiune al executorului n'a fost primitu de partea executată, ori când din asta ori alte asemenea cauze extra-ordinare trebuie să se amâne licitațiunea, spesele ivite sunt a se suporta din partea aceluia, din a căruia neglijență a provenit amânarea licitațiunei. Altmintrelea în astfelu de casuri judecătoria are să hotărăscă amensurat imprejurarilor speciale ale fi-cărui casu.

Sórtea teatrelor unguresci. Pressa ungurescă aprupe neintrerupt se plange de sórtea tristă ce o au teatrele unguresci în toate părțile țerei. In privința acesta publică „Budapesti Hirlap“ dela 24 Apr. unu articulu scris de membrul consiliului teatrului ungurescu Dr. Vali Bela, care arată, că nu mai e de suferit deplorabila stare în care se află teatrele unguresci din provinciă și cere, ca statul să ia sub imediata sa conducere cauza teatrelor, reguland prin acesta desolata situațiune în care se află.

Nou sistem de arme. Abia a trecut unu an și jumătate de când s'au introdus armele de sistem Mannlicher și étă că se vorbește despre unu nou sistem de armă, multu mai simplă și mai ușor de manevrat, decâtu toate puscile de până acum. Inventatorii acestei arme sunt d-nii Petry și Buchmüller din Austria. Se dize că pușca inventată de ei este multu mai superiără, în toate privințele, tuturor puscilor de până acum și astfel e probabil, că în curend acestu nou sistem de arme va fi introdus în armata austriacă.

Dumneșu s'o ierte. „Luminătorul“ scrie: Fôia de ște s'erbescă „Srpski Dnevnik“ a încetat d'a mai apăre dela 1 Aprilie a. c. Zadarnice au fost și silințele de a susține între concetățenii noștri s'erbți unu diaru guvernamentalu. Precum n'au putut miile d-lui Dr. Iosif Gallu scapa de mórte pe „Viitorul“ de tristă memoria, astfelu nici milioanele baronului Feodor Nicolies nu au putut da vieță urmașului său s'erbescu „Srpski Dnevnik“. Nici între Români, nici între S'erbți ideile, pe care au voit să le susțină aceste două organe de publicitate, n'au nici unu sprijin și nici unu răsnet, er unde lipsesc aceste, miile și milioanele singure nu duc la scopu.

Moștenitorul tronului român. Principele Ferdinandu va sosi în Bucuresci,

precum spune „National Zeitung“, la 20 Maiu n.

Fortificațiile României. D-lu maioru Vasiliu Năsturelu, subdirectorul arsenalului din Bucuresci, va fi trimis în curend ca să primescă o însemnată comandă de materialu pentru fortificații dela casa Grusson din Magdeburg. Se scie, că doi ofițeri din artileria română au fost însărcinați cu supravegherea fabricării acelei comande.

Inundare. Cetim în „Românul“: Tota câmpia Prutului dela Oancea și până la Foltești a fost inundată. Fănațele de baltă și ogorele din tota valea Prutului nu dau în anul acesta nici cea mai mică speranță proprietarilor lor.

Universitatea vienesă. Numarul ascultătorilor dela universitatea vienesă pe semestrul de ernă 1888/9 a fost de 6371, dintre cari 4803 ordinari și 1568 extraordinari. Facultatea teologică au cercetat'o 243 (218 ordinari, 15 extraordinari), filosofia 788; facultatea juridică 2185 (1292 ordinari, 893 extraordinari), er facultatea de medicină 3185. Dintre ascultători au fost 5940 din Austro-Ungaria și 431 din streinătate. Ruși au fost 186, români 92, 110 americani, 66 germani, 33 s'erbți, 41 englesi, 16 turci, 16 greci, 17 helvețiani, 13 italieni, 9 francesi. Asia e reprezentată prin 10 ascultători, Africa 1, Australia 3 mediciniști.

Sinodul archidieceșan din Sibiu.

Ađi s'a deschis sinodul cu ceremonialu obicnitu. Vă comunică aci cventarea arhiepiscopului metropolitu Mironu Romanul, ce a ținut-o la deschiderea acestei sesiuni ordinare a sinodului archidieceșan transilvane din 16/28 Aprilie 188-:

*Pre stimați Domni deputați,
Iubiți frați, iubiți fi sufletești!*

Ca totdeauna la adunările noastre constituționale bisericesci, așa și astădată vă salut, pre stimați reprezentanți ai clerului și poporului nostru archidieceșan, cu adevărată caritate creștinească, carea cultivată din toate părțile, întărește legăturile spirituale dintre cei de o credință, dă impuls și puter la o lucrare cu succes pentru realizarea scopurilor mari, mângăe, incurgiază și îndulcește vieța omenescă, și ne face din ce în ce totu mai apropiați de idealele sublime ale perfecțiunii, către care inclinăm după îndemnul naturalu înăscut în inima omului.

N'am îndoielă pre, stimați Domni, iubiți frați și fi, că și domniile vóstre la intrarea de ađi în sinodul nostru anualu aduceți în piepturile domnilor vóstre această comoră a carității creștine-

Dér d-nul Aurelianu ne va dize să deschidem cartea densusului la pagina 11 și acolo în capitolul II, ce tractază despre metodele de cercetare și despre împărțirea științei, vom afla completarea. E adevăratu pe numita pagină găsim următoarele: „Studiind faptele economistul trebuie să caute, cari ar fi legile, ce trebuiesc adoptate pentru ca ómenii să ajungă prin muncă la cea mai bună stare posibilă.“ Se dizec, că prin acesta se completează obiectul economiei politice, deși nu în modu nedefectuos, deorece neeconomistii ar pute ușor obiectiona, așa după cum ordinor în Spaniola Spaniolii, pe cari Columb fi silea ca să muncească pentru a aduna aur și alte bogății, resona dizec, că decă e vorba că prin muncă să se îmbogățescă, asta o puteau face și în Europa, așa neeconomistii ar pute dize, că decă e vorba că prin muncă să ajungă la cea mai bună stare, apoi asta o sciu ei fără ca să li-o mai spună savanții. Alta eșia decă d-lu Aurelianu ar fi datu mai mare atențiune lui Laveleye, pe care îl citează la pag. 2, și ar fi dîsu... „economistul trebuie să caute, cari ar fi legile ce trebuiesc adoptate pentru ca ómenii să pótă cu

cât mai puțină sfortare posibilă să-și procure cât mai multe obiecte utile pentru satisfacerea trebuințelor lor“. etc.

Dér să trecem peste acestea, căci nu avem de cugetu a intra în detaiuri; să admitem că cele citate de pe pagina 11 completează determinarea obiectului economiei politice, admitend că acesta înșe nu ne perdem dreptul a spune, că nu este totu una decă ceva stă unde nu-i e locul său decă stă unde i-se cade să stea. Alta era decă obiectul economiei politice după părțile lui esențiale se espunea completu acolo unde se tractază despre el și alta e când se taie în două — fie și fără intențiune — și o parte se pune în §. 1, care tractază despre obiectul economiei politice, er altă parte se aruncă în modu rapsodicu la capitolul II, care tractază despre metodele de cercetare în economia politică.

Știința trebuie să se disciplineze și pe ea înșăși, căci altfelu pótă degenera într'unu simplu agregat de cunoscințe. Ea trebuie să-și cuprindă obiectul într'o idee fundamentală, pe care apoi o pótă espune după o șematisare satorită apriori.

Pe pagina 12 a cărții cu care ne ocupăm găsim următoarele: „Vom în-

părți toate materiile, de cari se ocupă economia politică, în patru părți:

Partea întâiu: producțiunea avuțiilor;
Partea doua: Repartițiunea avuțiilor;
Partea treia: Circulațiunea avuțiilor;
Partea patra: Consumațiunea avuțiilor.“

Această șematisarea satorită a priori — cu toate că pe pagina anterioră autorul se lapadă de această metodă — este după părerea densusului „cea mai potrivită cu natura lucrurilor“. Eu înșe o aflu togmăi din contră, adecă nepotrivită cu natura lucrurilor. Și aicea dăm peste o asemenea greșelă ca cea pomenită mai sus. Autorul n'a cuprinsu producțiunea după idea ei fundamentală. In idea fundamentală a producțiunei intră și circulațiunea avuțiilor. Fără circulațiune numai la economii isolate, la robinsonade, s'ar pute cugeta producțiunea. La economii înșe ce stau în legătură organică, sau mai bine dîsu, în organismul economicu-socialu, unde procesul producțiunei face deosebite stadii, diferite în timp și spațiu, nu se pótă cugeta producțiunea fără

circulațiune. Acesta îndeplinește funcțiuni în procesul producțiunei, prin urmare ea intră în ideea fundamentală a producțiunei. Repartițiunea rezultă din diferitele operațiuni ale producțiunei. Acestea sunt cauză și aceea efect.

Fiindu așa e potrivit cu natura lucrului ca repartițiunea să urmeze și să se tracteze după circulațiune, căci numai așa se pótă pricepe adevărata ei natură. Punendu-se ea înșe, după cum face autorul, între producțiune și circulațiune, se denaturăz lucrul.

Pe lângă toate scăderile arhitectonice și tehnice cărțica d-lui Aurelianu totu se pótă privi de cea mai bună între de totu puținele cărți de economie politică, ce există în limba românească. Ea espune materiile economice în trăsuri generalu și în modu elementaru, la diverse ocaziuni face scurte, der bine ni merite excursiuni istorice și geografice, cari punu pe cetitor în poziția de a asemăna o țară cu alta, de-a trage paralela între trecut și prezent și astfel a observa mersul lucrurilor economice. Decă vom dize, că ea e binevenită, ca să acopere trebuința într'adevăr sêmptă, până atunci când va apăre una mai perfectă.

nesă, și că fructele ei frumoase, bune și folositoare le veți oferi la primul loc sântei noastre biserici, ale căreia interese de conservare, de consolidare și de progres trebuie să le ținem totdeauna mai presus de orice ce alte considerațiuni, de ori ce alte referințe din viața noastră socială.

Unindu-ne astfel în virtutea carității, carea este elementul cel mai productiv al vieții creștinesc, și desbrăcându-ne de tot felul de preocupăți, care pot să producă și să nutrească numai răul discordiei cu toate urmările lui stricătoare, putem să sperăm, că ne va succeda și la această ocaziune a ne face datorința, ce o avem ca servitori la altarul Domnului și ca reprezentanți ai clerului și poporului arhidiecezan, spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele întregii noastre biserici naționale.

În dorința mea ferbinte, carea de sigur este și a domniilor voștre, ca rezultatele bune ale sinodului, în care ne întrunim astăzi, să ne aducă în viața practică fructe înșutate spre binele comun, — îmi ridic și aicea evlavioase rugăciuni către totputernicul Dumnezeu, pentru ca să reverse preste această adunare darurile sale abundante; și cu această declarație de deschis sinodul nostru arhidiecezan ordinar pentru anul curent 1889.

Timbrarea losurilor în Ungaria.

În fine s'a publicat și ordinațiunea ministerială relative la timbrarea losurilor, care se vor putea negocia în Ungaria.

În virtutea noii legi pentru losuri numai acele din losurile următoare se vor bucura de circulațiune publică, care vor fi prezentate pentru timbrare.

Anume fără competiția se vor timbra:

Losurile	Pálffy.
"	Salm.
"	St. Genois.
"	4 1/2 % Triestine.
"	Windischgrätz.
"	Clary.
"	4 % Soc. de nav. dunărenă.
"	Credită austriacă.
"	4 % Triestine.
"	Rudolf.
"	Waldstein.
"	Stanislaw.
"	5 % Regularea Dunării.
"	Insbruck.
"	Krakau.
"	Comunale de Viena.
"	Laibach.
"	3 % Bodencredit austr. din 1880 cum și cupoanele de participare la câștiguri, ale acestora.
"	Salzburg.
"	Crucea roșă austriacă.

Dintre losurile streine se timbrează numai:

3 % sârbesc din 1881 (pe lângă timbru de 32 cr.)

Crucea roșă italiană (cu timbru de 7 cr.)

Lipsa de timbrare n'are influință nici asupra dreptului de proprietate, nici asupra ridicării câștigurilor.

Nu sunt supuse la timbrare losurile:

Imprumut ungh. cu prime,
Regularea Tisei,
Keglevich,
Buda,
Crucea roșă ungh.,
Basilica,
Jó sziv,
4 % ale băncii ipot. unghare,
Austriace dela 1854,
Austriace dela 1860 și
Austriace dela 1864.

Timbrarea se poate face în restimulul dela 1 până la 30 Maiu inclusive, la toate perceptatele regesci, dela care se pot procura și tipăriturile de lipsă.

În biroul perceptatelor detentorii losurilor le vor prezenta seu în persoană seu prin vr'un substitut. Trimiterile prin poștă se vor respinge de către perceptate.

Legea pentru losuri dispune mai departe, că negoțul cu promese și vânzarea pe rate numai dela acele efecte este permisă, care sunt și negociabile.

Literatură.

„Meseriașul Român,” fôia pentru învățatură și petrecere, întocmită pentru

meseriași și toți iubitorii de meserii. Apare în Brașov de 2 ori pe lună în mărime de câte o colă și costă pe an 1 fl. 20 cr., pe 1/2 an 60 cr.; pentru România pe 3 luni 1 franc, pe an 4 franci. Editor și Redactor: Bartolomeu Băulescu, președintele Reuniunii pentru sprijinirea meser. rom. în Brașov. — Nr. 8 dela 15 (27) Aprilie cuprinde: Nou abonament la „Mes. Rom.”; Expozițiunile universale; Museele de industrie; Lucrul de mână în școlile populare, de D. Popă; Foița „Mes. Rom.”; Un milion de franci pentru o invențiune, (fine), Povestea Rosei (poesia), de Veronica Micle; Felicitate pentru meseriași; Sciri economice și industriale; Multe și mărunte; Diverse; Recepte folositoare; Glume; Bibliografie; Concurs; Tergurile; Anunț.

Familia, diară beletristică literară, apare în Oradea-mare în fă-care Duminecă și costă pe an 10 fl. seu 25 lei, pe 1/4 an 2 fl. 70 cr. Redactor și editor: Iosif Vulcanu. — Nr. 16 dela 16 (28) Aprilie conține: Nu-mi cere (poesia), de V. B. Munteșu; Spre mare, novelă (urmare), de Duiliu Zamfirescu; Marea (poesia), prelucrată de Sofia Vladu-Radulescu; Teresa Raquin, dramă în 4 acte, prelucr. de N. A. Bogdanu; Logodiș din Rusia-mică (ilustrațiune cu text); Balade și doine din Maramureș, de I. P. Coman; Scrisoare către Redactorul, de V. Babeș; O ședință la Academia, de Iosif Vulcanu; Academia Română (ses. gen. din 1889); Literatură și arte; Teatru și muzică; Ce e nou?; Moda; Posta Red.; Căendarul săptămănei.

Jidovii la Carpați.

Scriitorul german Rudolf Bergner, carele a publicat lucrări importante asupra poporului românesc, a dat de curând la lumină o nouă scriere: „Die Judenhererschaft in den Karpathenländer“ (Dominațiunea jidovilor în țările carpatine.)

Fiindcă nămul ovreesă ca o plagă s'a așezat și se sporesce prin locurile, în care trăiesc Românii, reproducem următoarea dare de semă din acea scriere, ce o face „Telegr. rom”, scriere în care se oglindă întreaga viață socială-morală a poporului ovreesă cu toate apucăturile, șarlatăniile, fanatismul și mârșăria lui.

Ca punct de mănecare autorul începe cu Marmăția, unde numărul Jidovilor a crescut așa de tare, încât se vine pe 9 locuitori unul. Omenii se ocupă cu lucrarea pământului, afară de Jidovi, care speculează pe acasă, trândăvesă multă, der totuși sunt ei stăpâni, căci cumpără ieftin dela ceilalți locuitori și apoi le vând pe prețuri pipărate, când lipsa îi înțeșce mai tare, astfel, că locuitorii pururea sunt datorași Jidovilor. Jidovii, care trăiesc pe acolo, sunt mai toți de secta ortodoxilor și atât de fanatici în urmărirea scopului lor, încât decă nu mai au încătrău, ucidu pe acela, carele se încercă să le taie mijlocul mișeșcă de câștig.

În Borșa, dice autorul, un jude român, cu inimă nobilă vedea cu mare durere miseria conaționalilor săi și aflase mijlocul de a-i scăpa din mâinile jidovilor prin întemeierea unei bănci naționale. Jidovii îi ispitiră planul. Se adunară ca de obicei în partea dinainte a sinagogei, ținură o ședință secretă și condamnară la mârșă pe jude. Mai mulți au fost numiți să eșcute planul. Intr'o sără 'lă pândiră pe câmp, năpădiră asupra lui și-l loviră cu măciuci și cu securi, până 'lă lăsară mortu tinsu! Și ce a rezultat? În prima instanță au fost eliberați, în a doua instanță condamnați, er în a treia instanță eliberați din lipsa de mărturii. Autorul condamnă aspru justiția maghiară, și citează multe casuri, în care nu s'a dat satisfăcțiune pentru crime jidovesă. Mai vine apoi și așa numita „Alianță israelită”, carea derege tote și carea nu lasă să pără un suflet de Jidov, nici măcar să se atingă mână străină de el. A impus chiar țerilor numita alianță, ca să primescă în sinul lor sēmăniță de a lui Israel și să se bucure de aceleași drepturi ca baștinași țerei.

Cei care se ocupă cu vinderea de beuturi spiritușe devin mai curând

bogați căci posedă mijlocele cele mai multe de a înșela. Bietul om bea rachiu botezat și adeseori veninos al jidanului și setea după rachiu așa e de potențată ați, încât mulți omeni și dau totu avutul lor jidanilor, fără a-și trage sēma cu ei și cu urmașii lor. Astfel se esplică, că în câte o comună cărciumarul jidan posedă adeseori mai multă moșie decăt toți locuitorii comunei, astfel se esplică că o mulțime de curți și moșii stăpânite odinioară de creștin cinstiți, ați le stăpănescă jidovii, er cei scoși din avutul lor se mulțimesă a loci în cocioabe și colibi de bërme și scânduri, ducend buruien la rimătorii jidanului pentru rachiu și lucrând cât e șiia mai pe nimic moșia jidanului. Ajunsă odată la parale, începe negoțu în mare, și fiind sprijinitu, îi merge mai în tote casurile favorabil; er de voesce să se așeze la țără, cumpără moșia baronilor și a proprietarilor mari, și astfel se esplică, că avem atâtea baronași sēraci și că numărul marilor proprietari creștini scade în modu înșpăimântător, er familiile magnaților se prăpădescă.

Și e lucru caracteristic, țeranul înfruntă singur necazurile, conaționalii lui cel mult decă și dau otenela să se bucure de miseria, în care se află, preotul nu se întrepune, șmoliatul și justiția nu eșistă pentru țeran. Și cine stă în potrivă? Un jidan?! Nu, decă, sute și decă e necesară mi. Erași sinagoga. Acolo se adună la fie-care „Schabes”, și după terminarea ceremoniei se înțeleg. Are cineva luptă cu un „goj”, ori voesce să-l nimiceșcă pe creștinu, stau la dispoziți tote capetele înțelepte ale jidovimei spre a-i da sfaturile cele mai mișeșcă. Ceea ce nu șie unulu, șie altulu și rezultatulu acestei sfătuirii comune în adevăr e o cale, prin care se caută ruinulu țeranului. Aici autorul citează vorbele lui Istoczv, carele a disu la procesulu seu: Eu sunt, precum trebuie să o mărturisă, un om cu judecată sănătoșă și cu cunoștințe, și cu tote acestea abia m'am putut scăpa de acēta rasă. Căt de greu se va pute scăpa un biet țeran, care nu e altceva decăt un nătrău simplu și demn de compătimitu.

Sporirea neamului jidovesă o garantă legea lor particulară, conformă căreia ori căru jidov îi stă în libera voia a se despărți de femea, decă n'a avutu în decursulu mai multor ani copii, de aceea și dice autorulu, că în întreaga călătoria sa prin Marmăția n'a vădutu decăt o singură familie, unde nu erau copii la casă și aici femea se ocupa cu cărțile, da de noroc, er bărbatul a fost un om prostănaticu.

Mult se miră autorulu, cum de statulu unghar sprijinesă așa puternic acestu soi de omeni, care caută tote mijlocele să se subtragă dela serviciulu militar, mutiland și și chiar membrele; er prin felu de felu de apucături se subtragă dela sarcinile statului, denegând adeseori ceea-ce posedă. Se vede însă, că autorulu nu șie, că Jidovismulu e isvoru de sporire a maghiarismulu.

În Transilvania numărulu jidovilor e de 300,000 la aproape 3 milioane locuitori; patria lor pare a fi Galiciă, unde locuesă 700,000 jidovi, adecă atâtea câți în Germania dimpreună cu Anglia, Italia, Franca și Bulgaria. De aici răsăr și vestiții neguțători de fete; er în Bucovina numărulu se sporesce mereu și cu acēta sporire și pământurile pică în mâna lor astfel, că 80% din pământulu acestei țerișore îl lucră jidovii. Afară de acēta a mai intervenit și baronulu Hirsch cu fabuloșă fundatiune, care cresce pe fie-care anu cel pușin câte 10 mii tineri jidovi pentru industrie.

Icona despre România e de totu posomorită — în specialu despre Moldova, unde totu negoțulu e în mâinile jidovilor și orașele mai însemnate sunt co-

vârșite de jidovime. În întreaga Româniă sunt ovrei totu la 7 omeni unulu.

Când se va învăța mințe Româniulu, să nu se lasă a căde jertfă Jidovulu?

Cereale și Recolte în România.

Temperatura continuă a fi bună și favorisă cum nu se pōte mai bine arăturile de primăveră. Cultivatorii desfură o mare activitate, toți fiind ocupați cu munca câmpului. Din cauza acēta și transporturile de cereale din interiorulu țerei, la porturi, au mai diminuat.

În porturi, expedițiunile urmăză fără întrerupere, prețurile însă sunt totu slabe, cu tote că judecand după calitățile ce se vând, aceste prețuri se pot considera încă bine.

Brăila-Galațu cotăză: Grău 60 1/2 libre fr. 12; 58 libre fr. 10,40 hectolitru; 57 libre fr. 9,85; 55 libre fr. 9.

Sēcara s'a datu cu fr. 6,20 greutate 54 libre; și 5,50 aceea de 51 libre.

Porumbulu a fost cātătu: 59 3/4 libre fr. 7,45; 59 libre fr. 6,70.

Orzulu de 45 3/4 libre s'a plătitu cu fr. 5,20 și acela de 42 1/2 libre cu fr. 4,32 1/2 marfă de magazie.

În ținuturile interioare ale Franciei, afacerile au fost forte calme. Calmulu s'a accentuat și în porturi. La Marsilia tendința a răsăr greoe, se constată chiar o ușoră scădere.

În Englitera afacerile sunt aproape forte rele. Cursurile sunt în scădere și speranțele grăului în pământ sunt satisfăcătoare.

În Germania afacerile au fost puțin active; slăbiciunea a domnit totă săptămăna. Aceași situațiune se observă și în Austro-Ungaria.

Din Anvens i-se scrie „Curier. Financiar”, că piața suferă încă și că prețurile cerealelor au continuat a scăde în modu constant până la finele săptămănei. De atunc însă pare că scăderea s'a mai oprită, și decă America nu va veni din nou să facă nebuni, s'ar putea prea bine ca cursurile să ia o relindere. Este de notat că în cursulu celorl opti zile trecute s'au tratat multe afaceri în grăuri române cu prețuri reduse.

CUNUNIA.

D-lu George Serbu de Cuvin, deputat distal, și d-șora Clarisse Geist, își vor serba cununia în Budapesta la 27 Aprilie st. n. a. c.

Cursulu pieței Brașov

din 27 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote romănesc	Cump.	9.43	Vënd.	9.45
Argint romănesc	-	9.40	-	9.43
Napoleon-d'or	-	9.48	-	9.50
Lire turcesă	-	10.72	-	10.77
Imperial	-	9.72	-	9.7
Galbeni	-	5.60	-	5.63
Scris. fonc. „Albina” 6%	-	101.-	-	—
„” 5%	-	98.50	-	99.-
Ruble rusesc	-	126.-	-	127.-
Discontulu	-	6 1/2—8% pe anu.	-	—

Cursulu la bursa de Viena

din 26 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aur 4%	-	-	-	103.20
Renta de hărtă 5%	-	-	-	96.60
Imprumutul căilor ferate unghare	-	-	-	144.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu unghare (1-ma emisiune)	-	-	-	99.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu unghare (2-a emisiune)	-	-	-	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu unghare (3-a emisiune)	-	-	-	114.50
Bonuri rurale unghare	-	-	-	105.—
Bonuri cu clasa de sortare	-	-	-	105.—
Bonuri rurale Banat-Timișu	-	-	-	105.—
Bonuri cu cl. de sortare	-	-	-	105.—
Bonuri rurale transilvane	-	-	-	105.—
Bonuri croato-slavone	-	-	-	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vin unghuresă	-	-	-	99.80
Imprumutul cu premiulu unghuresă	-	-	-	144.35
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	-	-	-	131.25
Renta de hărtă austriacă	-	-	-	85.—
Renta de argint austriacă	-	-	-	85.40
Renta de aur austriacă	-	-	-	110.95
Losuri din 1880	-	-	-	114.80
Acțiunile băncii austro-ungare	-	-	-	896.—
Acțiunile băncii de credit unghar	-	-	-	307.—
Acțiunile băncii de credit austr.	-	-	-	298.75
Galbeni împărătesă	-	-	-	5.65
Napoleon-d'or	-	-	-	9.49 1/2
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	58.50
Londra 10 Livressterlinge	-	-	-	119.80

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria I. Gross, în librăria Niculae Ciurcu și Adolf Albrecht.

Editor și Redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cancelaria Negruțu

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULU FAMILIEI. Diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XIII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în număr cāte de 2—3 cōle cu ilustrațiunī frumōse; și publicā articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiunī literare și științifice cu reflesione la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilorū de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunī din patriā și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face cāte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totū nisuesce a întinde tuturorū indiviđilorū din familiā o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pentru Romānia și străinătate 10 franci, lei, plătibili și în bilete de bancă orī marce postalī.

PREOTULŪ ROMĀNŪ. Diarū bisericescū, scolarū și literarū — cu ilustrațiunī. — Cursulū XV. — Apare în broșurī lunare cāte de 2½—3½ cōle, și publicā portretele și biografiile arhierilorū și preoțilorū mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiunī, — mai departe articlii din sfera tuturorū științelorū teologice și între aceștiia mulțime de predice pre dumineci, sērbători și diverse ocașiunī, mai alesū funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literarī; și în urmă totū soiulū de amēnunte și sciri cu preferința celorū din sfera bisericescā, scolaricā și literarā. — Prețulū de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl. — pentru Romānia 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă orī marce postalī.

Colectanții primescū gratisū totū alū patrulea esemplarū.

Numerī de probă se trimitū gratisū orī-cui cere.

Totū de aci se mai potū procura și următoarele cărți din editura propriā:

Renascerea limbii romānesci în vorbire și scriere invēderită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulū broș. I. II. cāte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tōte trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlā sēu invēțaturī pentru poporū culese din diarulū unui scolarū de Dr. Georgiu Popa. — Opulū acesta, pentru povēțuirile lui valorōse, are sē ocupe unū locū de frunte în bibliotecile nōstre populare. D-lū autorū a avut nimerita idee, de a publica prin opulū de față unū diarū de școlā, ce și-lū făcuse ca elevū de anul I alū școlēi populare superiōre din Cāmpeni, va se țicā pe cānd era în alū 4-lea anū de școlā. În acestū diar se cuprindū diferite impresiunī din copilăriā, atātū din școlā cātū și afarā de școlā: o colecție bogată de diferite povēțuri primite dela invēțatorulū sēu, pe carū autorulū le-a prelucratū și desvoltatū cu multā ingrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la moralā, religiune, naționalitate, igienā, economie, istoriā etc. etc. se aflā în acestū opū, așa cā singurū numai cāteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitolulū despre fumātū, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajunsū pentru a merita sē nulipsescā din nici o bibliotecā popularā romānescā. Opulū cuprinde 289 pagine 8° — Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarilū. Novelā originalā e Emilia Lungu. Prețulū 15 cr.

Puterea amorulū. Novelā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Idealulū pierdutū. Novelā originalā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Opera unui omū de bine. Novelā originalā. — Continuarea novej: **Idealulū pierdutū** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 15 cr.

Miseriile sociale. Novelā de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulū 20 cr.

Fântāna dorulū. Novelā popularā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Codreanū craiulū codrulū. Baladā de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Ultimulū Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulū 10 cr.

Bunica și Nepoțelulū. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulū 10 cr.

Probitatea în copilăriā. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulū 10 cr.

Elū trebuie sē se însōre. Novelā de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulū 25 cr.

Branda sēu Nunta fatalā. Schiță din emigrarea lui Dragoșū. Novelā istoricā naționalā. Prețulū 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istoricā după Wachsmann, de Ioanū Tanco. Prețulū 30 cr.

Hermanū și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberā de Constantinū Morariu. Prețulū 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediā în 5 acte după Euripide, tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulū 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publicā ținutā în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicōrā, prof. gimnas. — Cu portretulū M. S. Reginei Romāniei. Prețulū 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulū redusū (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare, culese de Ioanū Popū Reteganu. Unū volumū de 14 cōle. Preț. 60 cr.

Tesaurulū dela Petrosa sēu Cloșca cu puii ei de aurū. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulū 20 cr.

Biblioteca Sātēnului Romānū. Cartea III și IV, cuprindū materii forte interesante și amuzante. Prețulū la ambele 50 cr. — cāte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante și amuzante. Prețulū 30 cr.

Colectā de recepte din economiā, industriā, comerciū și chemiā. Prețulū 50 cr.

Economia pentru școlēle popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulū 30 cr.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De V. Gr. Borgovan. Prețulū 15 cr.

Manualū de Gramatica limbii romāne pentru școlēle populare în trei cursuri, de Maximū Popū, profesorū la gimnasiulū din Năsēudū. — Manualū aprobatū prin ministeriulū de culte și instrucțiune publicā cu rescriptulū de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulū 30 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de vierșuri funebrale, urmate de iertăciunī, epitafiā ș. a. Prețulū 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlā popularā pentru invēțatori și preparanđi. Broș. I. scrisā de Gavrilū Trifu profesorū preparandialū. Prețulū 80 cr.

Cuvēntări bisericesci în tōte sērbătorile de peste anū de Ioanū Papiu. — Unū volumū de peste 24 cōle 8° mare, hārtiā finā. — Numele d-lui I. Papiu este multū mai bine cunoscutū clerului romānū, decātū sē fiā de lipsā a mai recomanda acestū nou productū alū d-sale. Clerulū romānū a invēțatū a'i apreți scrierile d-sale pentru însemnata lorū valōre literarā. — Noulū tomū de predicī întrece însă tōte volumurile de predicī edate până acum, prin întocmirea sa — avēndū o notiță

istoricā la fie-care sērbătoare, — care arată timpulū introducerei, fazele prin carī a trecutū și modulū cum s'a stabilitū respectiva sērbătoare. — Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 2 fl. v. a.

Cuvēntări funebrale și iertăciunī pentru diferite casuri de mōrte, întocmite de Ioanū Papiu. — Acestū volumū de peste 24 cōle cuprinde: 8 cuvēntări acomodade pentru orī-ce casuri ordinare de mōrte, 4 pentru casuri ordinare de mōrte întēplate în timpuri diferite ale anulū, 10 la casuri ordinare însă mai special de mōrte, 4 la înmormântarea omenilorū bētrāni, 5 la înmormântarea pruncilorū, tinerilorū și a junilorū, 9 la casuri de mōrte special; — apoi pe mai bine de patru cōle urmēzā o mulțime de iertăciunī precedate de o introducere generalā în iertăciunī, și anume: 1 iertăciunīle bārbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bārbatū, 3 — a părintelū dela fii, 4 — a mamei dela fii, 5 — a fiilorū dela părinți, 6 a fratelū sēu surorēi dela frați și surori, 7 — a nepoțilorū dela moși, mōșe, bunī, bune, străbunī, străbune, 8 — a nepoțilorū dela unchiū și mătușe, 9 — dela nemuri și consāngenī mai depārtați, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcētorī, amici, cunōscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandāmū clerului romānū acestū bogatū volumū de cuvēntări funebrale și iertăciunī lucrate amēsuratū tuturorū cerințelorū preoțimeī fungente la casuri funebrale. Prețulū unui esemplarū speditū franco e 2 fl. v. a.

Cuvēntări bisericesci, tomulū III, scrise de Ioanū Papiu. — Acestū tomū cuprinde predicī pe Dumineci și se estinde pe 12 cōle 8° mare. — Prețulū unui esemplarū spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicū sēu concordanțele tradițiunei în douē limbi — romānā și latinā, tractezā despre primatulū bisericeī și se estinde pe 22 cōle 8° mare. — Scrisū de Ioanū Papiu. — Opulū acesta a fost recensatū favoritorū și lăudat și de foile străine. — Prețulū unui esemplarū speditū franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sēu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spiritualā a omului, despre relațiunile și scopulū lui espuse în modū popularū de profesorulū Dr. Iosifū Frapporti și prelucrate în traducere liberā (cu facultate dela autorulū) de Ioanū Papiu. — Acestū opū, care se estinde pe 11, cōle 8°, e forte acomodată ca premiu pentru cei ce absolvā școlā popularā, se vinde cu prețulū numai de 50 cr. esemplariulū speditū franco.

Manualū catecheticū pentru primii ani scolastici, prelucratū după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostū profesor

de s. scripturā, catecheticā și metodicā în seminariulū archidieceșanū din Blașiu, actualmente vicarū archiepiscopescū în Făgărașū. — Acestū opū de mare însemnătate pentru literatura catecheticā romāna este o prelucrare liberā, schimbāndū unele aplicări practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băiețilorū noștri, ēr ceremoniele bisericesci înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica nōstrā romānā. În note se arată și procederea ce are sē o observe catechetulū față cu discipulii sēi. Acestā scriere are sē fiā unū îndreptarū în mână catechețilorū, invēțatorilorū și a părințilorū la instrucțiunea religiōsā-moralā, ce au sē o dea micilorū băieți. — Prețulū unui esemplarū din acestū opū, — care portā clausula aprobārei prea ven. Ordinariatū metropolitanū din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8°, avēndū mai multe poesii în textū, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfinți Părintelū nostru Ioanū Gurā-de-Aurū la epistolele sfântului apost. Paulū către Titu și Filemonū. Traduse de Constantinū Morariu. Prețulū unui esemplarū cu porto francatū e 60 cr.

Dumnezeesca liturgie a celui dintre sfinți părintelū nostru Ioanū Chrysostomū compusā din operele aceluī sântū părinte, de Ioanū Boroșiu parochū gr. cat. și ases. consist. Prețulū unui esemplarū cu porto-francatū e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciunī:

Mărgăritarulū sufletului. Carte bogată de rugăciunī și cāntări bisericesci, forte frumosū ilustratā. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 40 cr., legatū 50 cr., legatū în pānzā 80 cr., legatū mai fin 1 fl., legatū în piele 1 fl. 30, în legăturā de luxū 2.50—2.80

Miculū mărgăritarū sufletescū. Cărticicā de rugăciunī și cāntări bisericesci — frumosū ilustratā, pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Prețulū unui esemplarū broșuratū e 15 cr., — legatū 22 cr., legatū în pānzā 26 cr.

Cărticicā de rugăciunī și cāntări pentru pruncii scolarī de ambe secsele. Cu mai multe icōne frumōse. Prețulū unui esemplarū e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulū Prea Sāntei Vergure Maria a Nāscētoarei de D-șeu urmatū de mai multe rugăciunī frumōse. Cu icōne frumōse. Prețulū unui esemplar legat spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusū Christosū. Prețulū unui esemplarū legatū și speditū franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

Manualū catecheticū pentru primii ani scolastici, prelucratū după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostū profesor

în Gherla (Sz.-ujvár. — Transilvania), unde se cumpēră cu prețurile cele mai bune.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” acțiile tuturorū băncilorū romāne

Rugāmū pe domnii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sē binevoiascā a scrie pe couponulū mandatului postalū și numerii de pe fāșia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovū.